

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház).
 hová a lap szellemi részét megillető közle-
 mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Egész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hónapra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.

Kéziratok nem adtnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadóhivatal:
Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögcentiméternyi — hirdetési ár
 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok ár-
 kedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

*Ngilttéri cikkek garmond sora után
 40 fillér fizetendő*

Egységes magyar iskolai nevelés.

A mostani katonai vitában kifej-
 lett és a magyar nyelv kérdésében tanu-
 sított obstrukció alatt — önkéntelenül
 sokszor obstrukcióba jutott az a szegény-
 letes állapot, a mely saját hazánkban
 lévő idegen nyelvű iskoláinkban uralko-
 dik.

Uton-utfélen hangoztatjuk nagy
 garral a nemzeti létünket s nem gon-
 doljuk meg, hogy nemzeti létünk leg-
 erősebb fundamentumának építését el-
 hanyagoljuk.

Valjon nem érdemeljük-e meg, hogy
 teljesen megsemmisüljünk akkor, midőn
 képtelenek vagyunk arra, hogy saját
 hazánkban törvény által biztosított jo-
 gunkat: a magyar nyelv használatát és
 tanulását minden iskolában keresztül
 vigyük.

Ha csak az ország erdélyi részét is
 tekintjük, azt látjuk, hogy az oláhok-
 nak Naszodon, Szamosújvárt, Baláz-
 salfalván, Nagyszebenben, Brassóban ren-
 des gimnasiumok van. A szászoknak
 viszont Besztercén. Nagyszebenben,
 Segesvárt, Brassóban. S mi történik
 ezen gimnasiumokban? Az, hogy a
 tanítás mindenikben az ók anyanyelvü-
 kön folyik s az állami nyelvet, azaz a
 magyart egy héten alig egy-két órán
 tanítják s ezt is csak egy azért, hogy
 szimulálják annak tanítását.

Nem szegényletes állapot-e ez?
 Megtűrné-e ezen állapotot egy más-
 érzetű és hatalmi állást gyakorló és
 tanúsító nemzet? Nézzük meg a szom-
 szédos kis Romániát, vagy Szerbiát, vagy
 a nagy Franciaországot és a hatalmas
 Poroszországot — mindenikben sok az
 idegen nemzetiség, de azért ezek a
 nemzetek kellően tudják érvényesíteni
 nemzetiségük erősítésére céljával szolgáló
 elvet és irányzatot: az egységes nem-
 zeti nevelést — illetve oktatást.

Az egységes nemzeti állam esz-
 méje nálunk sajnos még idegen fogal-
 lom s nem tudunk okulni más nemze-
 tek példáján, hanem nyíltan összetett
 kezekkel engedjük kifejlődni az idegen
 ajku nemzeti törekvéseknek plántáit,
 de sőt határozott köteletségünk is, ha
 azt akarjuk, hogy létünket biztosítsuk
 és nevétség tárgyai ne legyünk.

A társadalom rég mozog. Rég hal-
 latja vétóval telített szavát, de ez na-
 gyon keveset használ, mert nincs vég-
 rehajtó joga.

A kormányoknak kéne eme haza-

fiás irányban megmozdulni, érezetnői
 hatalmat s teljesíteni kötelességét azon
 irányban, melyet az egységes magyar
 állam kiépítése megkövetel.

Az országos magyar nemzeti szö-
 vetség megalakulása igen üdvös és
 időszerű.

Azonban az egységes és egy nyelvű
 magyar állam kiépítésére nem elég erős,
 mert csak társadalmi uton mozog-
 hat. Hiányzik nála is, mint az Emke
 s a többi közművelődési egyleteknél
 a végrehajtó hatalom.

Pedig e nélkül, a mint a tapaszt-
 alat mutatja, célt nem érünk az azért
 első sorban az állami hatalom azzal
 a felekezeti iskolákban is gondoskodják
 arról, hogy a magyar nemzeti nevelés
 érvényesüljön ott is.

Ellenőrző közegnek ugyanis szük-
 séges és talán jól befog válni a nem-
 zeti szövetség is, a mely programjá-
 hoz kíván bizonyára a legéberebb figye-
 lemvel fogja kísérni, ha vajon lega-
 lább azok a felintézkedések betartatt-
 nak-e a felekezeti iskolákban, a melyek
 a magyar nyelvet védik.

Ha bármely nemzetet tekintünk,
 azt tapasztaljuk, hogy első sorban az
 egységes nemzeti irány felé törekszik s
 összes hatalmi eszközeit latba veti ezen
 eszmé és cél keresztülvitelére.

Mi tarthat tehát minket ezen elv
 és irányzat gyakorlásától vissza? Hiszen
 osakis azon jogokkal kéne élnünk, me-
 lyeket nekünk törvényeink biztosítanak.

Az 1879. évi XVIII. törvényozikk
 intézkedik az egységes magyar köte-
 lező nemzeti irányban iskolai nevelés
 iránt.

Miért nem lesz e törvény végre-
 hajtva? Itt rejlik a kérdés valódi sérel-
 mes és hiányos volta.

Ezen törvény végrehajtásának ellen-
 őrzésére van és lesz hivatva az orszá-
 gos szövetség is, nemkülönben még egy
 másik hatalmi tényező, a magyar sajtó.

1867. óta ugy is folyton a kísér-
 letekezés terén mozgunk. Ennélfogva,
 ha eme törvény nem bizonyulna elég
 jónak s célravezetőnek, teremtenünk
 és hoznunk kell olyan más és új tör-
 vényes intézkedéseket, melyek által kellő
 módon biztosíthatjuk magunk részére
 a sikert.

Egész Európában osakis egyedül
 Magyarország azon győngye állam, mely
 megtűri s elnézi, hogy a területénélkül
 nem magyarajku polgárok máraz iskolá-
 kban nemzetellenes irányban nevel-
 tessenek és nem törekszik nyelvének
 és egységes nemzeti irányzatának ér-
 vényt és kellő tiszteletet szerezni.

Célunk elérésére első sorban a fe-
 lekezeti iskolák eltörlését látjuk legal-
 kalmasabbnak, de ha ez időszertint még
 lehetséges nem volna, úgy követel-
 nünk kell, hogy tekintet nélkül a nem-
 zetiségekre, minden iskolában a tani-

tási nyelv magyar legyen, mert csak
 akkor lehet kilátásunk, hogy végre
 Magyarország igazán magyar nemzeti
 állam legyen. Jól mondta egy kiváló
 politikusunk, hogy mindaddig nem lesz
 Magyarország magyar nemzeti állam,
 míg „templomban, kaszárnyában, is-
 kolóban” nem beszélnek magyarul. De
 ha a templomban és kaszárnyában nem
 is lehet megvalósítani egyelőre e jö-
 vendőlést, követeljük és ezt joggal is
 tehetjük, hogy legalább az iskolákban
 beszéljenek magyarul.

Sombory Lajos.

Képviselőválasztások. A dunaszer-
 helyi kerületben ma van a választás. Dr Ka-
 tona Mór egyetemi tanárral szemben, a nép-
 párt ismét Rapsanyi Gyula birtokos léptette
 fel, kinek érdekében a párt tagjai közül töb-
 ben a kerületben időznek. Általában hiszik,
 hogy a választás a néppárt győzelmével fog
 végződni. A rend fenntartására a kellő intéz-
 kedések megtörténtek.

Nagyszőlősen az igazoló választmány a
 képviselőválasztás hatánapját folyó hó
 11-ére tűzte ki. A választási elnök Kaminszky
 Mihály közjegyző lesz. A kerületben tudva-
 levőleg Sándor János belügyi államtitkár lé-
 pelt fel szabadelvű párti programmal; ellen-
 jelöltje Nagyvidy Ferencz függetlenségi pro-
 grammal. Sándor János támogatására a ke-
 rületbe leutaznak Rabár Endre, Lónyay Géza,
 Semsey Boldizsár képviselők és báró Por-
 nyi Zsigmond főispán, a kerület volt kép-
 viselője.

Nagyárolyban a választás folyó hó
 14-én lesz.

A válság.

Tegnap az ünnep miatt a képviselőház
 nem tartott ülést. Ma folytatja az unjoncz-
 javaslat részletes tárgyalását, a melyben a
 harcoló ellenzék minden tagja részt vesz,
 Tisza István nagy bosszúságára, a kit erősen
 szorítanak Bécsből ígéreteinek bevalósására.
 Különösen a bécsi katonai urak erősen türel-
 metlenek, hogy Tisza István még mindig
 nem tudta az unjonczjavaslatokat kioroszakolni
 a magyar országgyűléstől.

Es nem is fogja tudni egyhamar, mert
 Ugronék, kötelességük hiven, nem tágít-
 tanak s ma is remélik, hogy erős ellentállá-
 sukat siker fogja koronázni. Ha Tisza István
 felfelé is oly erős tudna lenni, mint lefelé,
 úgy nem tűrné azt a sok törvénytelenéget,
 a mit a közös hadügyminiszterium az öreg
 katonák bentartásával és a póttartalékosok
 behívásával elkövet, hanem utját állná ezen
 törvénytelen intézkedéseknek.

Azonban ő is csak olyan, mint elődei,
 meghajló Bécs akarata előtt s minden ka-
 lamitást a harcoló ellenzék nyakába akar
 zudítani, a miért az nem hajlandó a magyar
 nyelvért folytatott küzdelemről lemondani.

A házszabályok módosítása.

Érdekes dologról beszélgetnek most po-
 litikai körökben. Azt mondják, hogy a kép-

viselőház most folyó ülészakát az unjoncz-
 törvény és az indemnitás elintézése után be-
 fogja rekeszteni a király. A berekesztés
 előtt azonban a kormány a házszabályok
 módosítását is fogja indítványozni. A kor-
 mány terve szerint, a mely azonban még
 nem végleges, a Ház hetenkint csak négy
 nap tartana ülést, délután háromtól este ki-
 lenezig. Az új rend csak a következő ülés-
 szakban lépne életbe. A most folyó ülésza-
 kot, a melyben már 367 ülés volt (míg más-
 kor 210—220 ülés alkot egy ülészakot),
 csak azért nem rekesztették még be, mert
 előbb a házszabályok módosítását is el-
 akarja végzetetni a Házsal a kormány. Az
 új ülészak, melyben már az új házszabá-
 lyok volnának érvényesek, a most folyó
 ülészak berekesztését követő napon már
 megkezdődne.

Csatlakozás Apponyiékhoz.

Nosz Gyula orsz. képviselő, ki a sza-
 badelvű pártból má- régebben kilépett, a
 tegnapi napon bejelentette gróf Apponyi
 Albertnek a vezetésre alatt álló disszidens-
 csoporthoz való csatlakozását.

A Kossuth-pártból.

A Kossuth-párt egy része alig várja,
 hogy jogcímet kapjon a Tiszával kötött
 paktotól felmondani, mert a vidék általá-
 ban nincs megelégedve Kossuthék magatar-
 tásával, amit ők jól tudnak. Kossuthék sok
 szemrehányás éri különösen amiatt, hogy
 éppen akkor hagyták abba a harcot, ami-
 kor visszavonulások alkalmat nyújtott meg-
 szervezni a kűzhatalmat egy új választási
 politika exponenseivel. Nyílt titok továbbá,
 hogy a Kossuth-pártnak az a része, amely
 ellene volt a leszerelésnek legnagyobb
 mértékben elégedetlen a helyzettel. Ily
 körülmények között a Kossuth-pártnak
 sokan szívesen üdvözölnének minden olyan
 incidenst, minden olyan új kérdést, a
 mely nem lévén paktumtárgy, visszaadná a
 párt szabadkezt s az obstrukció felelelvé-
 nitésére módot nyujtana. Ezt a lelki dispo-
 zíciót is ismeri Tisza, ennél fogva alaposan
 megfontolja a dolgot, mielőtt elővenné a
 házszabályrevízió kérdését.

Kommentárok

(egy rendelethez.)

— jan. 7.

A kolozsvári kir. főügyész ma egy oly
 rendeletet bocsátott ki, amely a tömeges
 párbajozásnak — legalább e főügyésznek ke-
 rületében — alighanem földadja az utolsó
 kenetet.

Bocsánatot kell kérnem, hogy a tuda-
 ományos értekezések irónak nagyképszerűsége
 paragrafusokat kezdek idézni, de ezt a
 dolog könnyebb megérthetése végett kell
 tennem és nem azért, hogy a laikusok előtt
 írásm tekintélye lényegesen emelked-
 hassék.

Tehát a btk. 300 §-a többek közt azt
 mondja, hogy „... azon segédek, kik a

párviadalt megakadályozni törekedtek: nem
 büntetendők”.

Eddig a joggyakorlat ezen a szakaszon
 egy prima ballerina mosolyával és könnyed-
 ségével suhant keresztül. A vizsgálóbíró
 és főtárgyalási elnök kérdéseire minden
 szereplő egyszerűen és lovagiasan kijelen-
 tette, hogy „a békítés több ízben megkísérél-
 tetett, de az a felek csökönyös magatartása
 miatt meghiusult”.

Ez a gyönyörűen fogalmazott záradék
 ott ékeskedik minden párbaj jegyzőkönyvben.
 Egy világot ki nem fejezték volna a se-
 ged urak. Hiszen ez a néhány sor azt a fe-
 jedelmi köpenyegét helyettesítette, melyet a
 szinpad intrikusok olyan ellenállhatatlan
 modszattal szoktak lovagi kardjuk végével
 hátuk mögött a levegő fölemelni és amelyel
 alkalmadtán karddal és bátorsággal együtt
 olyan célirányosan be lehetett takarozni.

Amde az is köztudomásu, hogy ez a
 békítési kísérlet miből állott. Pirulva emlé-
 kezem ifjúkori tévelygéseimnek arra az ide-
 jére, a midőn lovagias-szakértő hírem miatt
 a vidéki mamák rettegett réme voltam. Az
 ilyen elszánt segédek harsány hangon szok-
 ták a nekivetközött áldozatokat megreme-
 getni csatakiáltásokkal.

— Fölzólítom önöket, hogy békülje-
 nek ki ...

Ez így leírva nagyon méltányosan hang-
 zik. De méltóztattak volna ezt személyesen
 meghallgatni. Ebben a fölzlólitásban minden
 egyéb benne volt, csak a békítési kísérlet
 hiányzott belőle!

Ha valamelyik áldozat komolyan akarta
 volna venni ezt a fölhlívást, a vezető segéd
 rettenetes pillantásáról kiejtette volna kezé-
 ből az észre fent lovassági kardot.

Fölzlólitom összes akkori vezető segéd
 kartársaimat, ylatkozótételre, mit tettek
 volna, ha egy ilyen alkalommal a neki vet-
 közt ellenfelek egyike kézből jobbot nyujt
 a másiknak az elhangzott pofonok után? Erre
 nem is szeretek gondolni. Elkétkintve attól,
 hogy azt a nyomorult gyáva patkányt nyom-
 ban disqualifikáltak volna, a botrányos je-
 lenetek föltiltlenül 5—6 lovagias folytatása
 lett volna.

Hát ezeknek a régi jó időknék alkal-
 masint egy csapásra véget vet az új főügyési
 rendelet.

A közbírák ezután alaposabban fog-
 ják kutatni annak a békítési kísérletnek ko-
 molyságát. Ennek pedig az lesz a természe-
 tes következménye, hogy a békés termé-
 szeti segédek egyelőre tartalékba kerülnek
 — Vácra és Szegedre.

A főügyész ur intíciója nemcs e di-
 csérete méltó. Eljárása követendő példa.
 Mert köztudomásu, hogy a párbajok 80 per-
 centjét a segéd urak könnyelműsége, föl-
 tünési viszketege és az ember bórénék azon
 tulajdonsága okozza, hogy ha a másét pá-
 holják, az nem fáj a miénknék.

Akiknél pedig hiányzik a roshíszemű-
 ség — mert hiszen akárhánycsületes em-
 ber van a világon és egy nehányat magam
 is ismerek — azoknál hibás a kiindulási pont
 és helytelen a társadalmi erkölcsök értelme-

mulva látja, hogy a százados Turner és az
 anyja a kocsiha segítik. Mitán Damerné a
 fia mellé ült, a kulcsár utasítást ad a ko-
 cisnak és az nagyon lassan hajtva eltá-
 vozik.

Örülök, hogy nem halt meg. Olyan
 rettenetes hűhó lett volna! — mondja Hilda,
 a mint a kölni vizes üveget felveszi és a
 zsebkendőjét megnedvesíti. Az anyám bo-
 rzasztó szigorú volt hozzám, de a szegény,
 jó lélek nem szándékozott az lenni.

Es midőn Lord Kippingillel való bele-
 egyezésemet meghallja, oly szépen rendbe-
 jön minden. Így félkaru férj — iszonyu.
 A katonaknál ez baj!

Damer Fercuz, a kocsi szegeletében
 hátrádólve, inkább látszik halottnak, mint
 élőnek.

— Anyám, hajtasson egyenesen a Pad-
 dingstoni állomásra; haza akarok menni, —
 rebeget gyenge hangon és a nélkül, hogy a
 szemét kinyitná.

— Édes fiam, ma nem — majd holnap
 — válaszolja az anyja, csendesítőleg.

— Ma — ma — menjünk haza! — sür-
 geti Fercuz, mély sohajjal.

— Nem fiam — anyán jobban tudja.

Es midőn Damerné a gyermekek korunk-
 ban alkalnázott szálló ígét használja, forró
 könyök hullanak a fia halvány homlokára —
 mert az ő szegény csonka fia — gyengesé-
 gében és bánatában drágább most neki, mint
 volt férfi korában az erejében és dicsőségében.

A nővéreért sürgőnyöztek és néhány
 nap mulva a két asszonynak sikerült a beteg
 kívánságát teljesíteni és őt Kettlerfortba
 hazavinni.

Az ezredes nagyon keveset beszél, mi-
 dőn a fiát fogadja. Azonban erős kézszeri-
 tása és e szavak: „Fiam, búszke vagyok
 rád” — eleget mondanak.

Fercuz gyengén mosolyog, azon meg-
 jegyzéssel: „Átyám, a mint látja, egyik szá-
 nyamat elvesztettem?”

Fercuz, a hazajövetele után hetekig
 nem akar senkit látni a saját családján kívül.

TARCSA.

Tudományos apróságok.

A tea hamisításának a felismerése.

Ismeretes dolog, hogy a teát leggyak-
 rabban egyszer már leforrázott tea-levelek-
 kel hamisítják. Ennek felismerésére igen cél-
 szerű a következő eljárás: Egy tea levelet
 az ujjaink között szétmorzsolva egy óráig
 közébe tesszük és egy másikkal leborítva,
 dróthálón kis lánggal hevítjük. Ha a tea le-
 vél nem volt már egyszer leforrázva: 10—14
 perc múlva a felső óráigeben mikrosko-
 piummal apró csöppeket és tialaku kris-
 tályokat láthatunk: a felmelengetett thein így
 csapódik ki.

Apa és fia.

Mikép gondolkozik a gyermek az ap-
 járól? Erre a kérdésre egy német lap így
 válaszol: 10 éves korában a gyermek azt
 hiszi, hogy az ő apja igen okos ember; 15
 éves korában arra gondol, hogy ő is tud már
 annyit, mint az apja: 20 éves korában azt
 hiszi, hogy a tudása megegyezik akkora,
 mint az apjé, 30 éves korában ugy véle-
 kedik, hogy talán egyszer tanácsot kérhet-
 ne az apjától, 40 éves korában sejtieni kezdi,
 hogy az apja mégis többet tudhat, 50 éves
 korában az apja tanácsait keresi és 60 éves
 korán tul, mikor az apja már bizonyára meg
 is halt, az jut eszébe, hogy mégis csak az
 öreg volt a legokosabb ember a világon.

A szunyogok és a zene.

R. Ross nemrég megfigyelte, hogy a
 moszkító a zene iránt épséggel nem érzé-

kellenek. A British Medicia Journal egy
 levelezője megerősíti Ross ez állítását, azt
 írja ugyanis, hogy tizenhárom év óta abban
 hagyta a hegedűlét, mert a moszkítóktól
 nem tudott játszani, játéka ugyanis a mosz-
 kító valóóság fellegét vonzolta oda s
 rajuk különösen a feje s a hegedűt körül
 tömörült oly annyira, hogy lehetetlen volt
 játszania. Ez persze ily mértékben osakis a
 moszkító évadjában, vagyis akkor történt
 meg vele, amikor e rovarok igen számosak,
 ő mindamellett ugy véli, hogy a zene min-
 dig vonzza a moszkítókat s hogy a vonos
 hangszerek hatása nagyobb a zongoránál.
 Sir Hiram S. Maxim közli, hogy Saratoga
 Springsben (New-York) felállított elektromos
 lámpák egyike éneklő hangot adott. Egy
 este azt találta, hogy mind a lámpa, mind
 környezetének minden tárgya apró rovarok-
 kal volt ellepve, amelyeket nem a fény —
 hanem a hang vonzott oda mivel a többi
 lámpákat föl sem keresték. Ősüpa himnemű
 szunyog volt, p-dig a környéken annyi nő-
 tény volt, hogy husz is jutott egy-egy
 himre. De amint este kigyuladt a hangzó
 láng — minden himnemű szunyog feljé
 szállt s ugy látszott, hogy tollas csápját
 hangzó készüléknek használja, mert foly-
 vást rezeggett, ugy, hogy a himék a lámpa
 hangját alighanem a nőstények dogásának
 vélték. Ez a magyarázat annyival inkább
 elfogadható, mert ugyanazon hangra han-
 golt, hangvilla is körülbelül 7 mnyi távol-
 ságból csalta oda a himeket, melyek lefelé
 irányított csáppokkal közeledtek feléje.

A halak meghűlése.

Hogy a halak a vízben meghűlhének,
 arról eddig keveset tudtunk. Most Hofer
 Brunó, a müncheni biológiai kísérleti inté-

zet tanára egy értekezésében utal arra, hogy
 a hidegvérű halak sokkal inkább kívannak
 téve a meghűlés veszélyének, mint a leve-
 gőn élő állatok, amelyeket napi tapasztalataik
 megtanítottak arra, hogy a hirtelen levegő-
 változást megérezzők és az ellen védekez-
 zenek. A melegvérű állatok különben bőrük
 véredényeiben olyan eszközt bírnak, amely
 a levegőváltozásnak a testre való hatását
 csökkenteni képesek. A halnak azonban
 nincsen ily védekeszköze, amely a test me-
 legét állandó hőfokon tartsa és éppen ezért a
 testének hőfoka a víz hőfoka szerint folyto-
 nosan változik. De a hal nem is éri meg a
 hirtelen hőfokváltozást, mert ha a levegő
 meg is változik néhány óra alatt 10—15 fok-
 kal, a vízben ez a hőváltozás csak napok
 mula észlelhető. Ebből önként következik,
 hogy a halak nagyon érzékenyek a hirtelen
 hőváltozások iránt. Ezzel különösen a halte-
 nyésztőknek kell számolniuk, mert eddig is
 gyakran észrevettük, hogy ha például a
 harsást tavasszal a telelőtől kivették és
 bideg forrásba tették, a hal bőre elvál-
 tozott. Néhány nap alatt penészszerű fehér-
 ség lepte be, aztán a pikkelyek leváltak és
 az állat elpusztult. Mindezeidig azonban nem
 tudták a betegség okát.

Gyermekek emlékező tehetsége.

A New-yorki Academy of Science
 egyik ülésén Lough tanár érdekes fölvo-
 lásában ismertette azon változásokat, melyek
 az iskolás gyermekek emlékező tehetségében
 az egyes életkorosztályok szerint észlelhe-
 tők. Kutatásainak eredménye körülbelül az,
 hogy az iskolás gyermekek emlékező tethé-
 sége a 9-ik és 15-ik életév közt csak két
 százaléka emelkedik. Ez a megfigyelés el-
 lenkezik Lobstein kieli tanár állításával; ez

ugyanis azt találta, ha a kilencz esztendő
 iskolás gyermek emlékező tehetsége 38 szá-
 záléka tehető, ugy a 13 esztendőse már 75
 százalékos, sőt színek megjegyzésénél 87
 százaléka is emelkedik. Lobsten még azt is
 vélte megfigyelni, hogy az alsóbb osztályok-
 ban a szöke gyermekek bírnak jobb emlékező
 tehetséggel, ellenben a felsőbb osztályokban
 a barnák.

Világító növények.

Acherson tanár, berlini tudós, egy szak-
 lapban fölhlívja a figyelmet egy foszforszkáló
 vagyis a sötétben világító növényre, melyet
 indiai tudósok már félszázaddal ezelőtt leír-
 tak. Egy indiai hivatalnok egy éji utazás
 alkalmával az eső elő egy szikla alatt ke-
 resett menedéket és ott állvaazt látta, hogy a
 füvet itt-ott foszforszkáló fény világítja
 meg. Így fedezték föl a világító növényt,
 mely az orchidaeák családjához tartozik. Ha
 a gyökérből egy darabot levágtak és egy
 órára nedves ruhába gyöngyölték, épuget vi-
 lágított, mint a rothadó fa vagy halak a söté-
 tben. Acherson tanár szerint nem egészen
 bizonyos, hogy itt világító növényekről vagy
 pedig világító gombákról van-e szó, melyek
 a növény gyökereire telepedtek.

Viola.

M. Knightől. Fordította: A m i c a.

Három kötetben. (115)

Har madik kötet.

Mirtus.

zé. Mindenesetre azonban ezután lehetőleg úgy értelmezni mindenki a társadalmi erkölcsöt, hogy ne kerüljön a tömlőbe. Ami nem csak hogy kellemetlen, de szörnyű drága mulatság.

Más kérdés aztán az, hogy ez a kétségtelenül bölcs rendelet ki tudja e irtani teljesen a párbajt? Alig hiszem!

A lázra azt mondja egy kínai közmondás, hogy „nem a fazékból kell ki venni a vizet hanem a fazekat kell elvenni a tűztől.”

Ameddig a törvény nem nyújt kellő védelmet a polgárok becsületének, addig a párbaj sohasem fog kiveszni erről a pocsék világról. Mert ha nekem valaki azt mondja: gaz ember, ezt én beporlóm és a megsértett jogrendet helyre állítja a bíróság. Hogy 10–20 koronával-e, ahhoz nekem semmi közöm. Ha a törvényhozók és törvényalkalmazók ennyire taksálják becsületüket, miért tartsam én többre az enyémet? Ha pedig valakinek ez a mód nem tetszik, azt is teheti, amit Schopenhauer mond: „ha egy ló meg rug visszazugom és intakt marad a becsülete. Miért cselekedjem más-ként, ha emberrugásról van szó?”

És ez még tanácsosabb eljárás, mert az ember nyomban elégtételt szerezhet magának.

Amde miként szereznek magamnak elégtételt, ha nem rugásról, sem becsület-sértésről nincs szó, hanem csak olyasmiról, ami az én becsületemet sérti, de a judicatura nem talál benne semmi büntetendő cselekményt. Mit tegyek például akkor, ha nekem valaki azt mondja: „menjen a fenébe”. Ez kérem alásan nem becsület-sértés a btk. szerint. Vagy pedig valaki szándékosan megloki az utcán az édes anyámat? Vagy valaki bejön az én szobámba fölött kalappal, vagy égi czigarettával, ami egyaránt neveletlen bornírság Nyugat Európában. Tegyük föl, hogy én ezért megszólítom és ő erre azt mondja nekem: „fogja be a száját.” Mit tegyek ilyenkor? Ha bíróság megyek, azzal nem érek semmit. Ha leszedem, vagy fölpofozom a neveletlen frátert, még engem büntetnek meg.

Hátha valaki elcsábítja a feleségemet? Rohanjak a forumra kikiabálni gyalázatomat a világnak? Az is igaz, hogy párbajnál az ostoba golyó akárhányszor az ártatlant találja. De a párbaj hasznossága éppen abban van, hogy lövő és vívó ember is megdondolja a dolgot kétszer is, mielőtt neveletlenkedik, vagy kalandokra indul, mivelhogy a kard és a golyó ostoba és kiszámíthatatlan eszközök. Ha azonban kifacsarják kezeinkből a pisztolyt és a kardot, elhatalmasodnak a gyáva ripkók, a kik ellen semmit sem lehet majd tenni. Megbotogni sem, mivelhogy minden botnak két vége van.

Az a baj, hogy a törvény csak a vastag bőrű embereknek nyújt oltalmat.

Addig pedig, a mig ezen nem változtatnak, a párbajon sem lehet segíteni. Én a magam részéről sem nem kötekedem, sem nem sértek senkit, de kezem sem fogok olyan emberrel, a ki nem párbajozik, ha valakit megsért és más elégtételt nem ad neki.

Lázár Ernő.

Cseléd-Otthon.

A „Marosvásárhelyi Székely-Társaság” a székely-társaságokhoz a következő körlevelet intézte:

A szegedi „Márta-Egyesület” elhatározta, hogy az általa fenntartott s felügyelete alatt álló „Cseléd-Otthon”-ban, egyelőre 20 székely cseléd-leányt helyez el, tiszteletes családokhoz való elszegődöttség céljából a következő feltételek mellett:

1. A Szegedre lehetőleg egy csoportban utazó lányok utiköltségeit az egyesület fedezi.

2. Az egylet a leányokat családias gondozásba veszi és elszegődöttségük saját helyi-
Ugyátszik ideges félelem fogta el, hogy nyomorúsága másokra undorítólag fog hatni.
— A szegény Tusira kivétel tehetnél, — kérleli Mari, kinek praktikus eszejárását, azt a mit ő a testvére „beteges képzelődésének” — nevez, bántja és szomorítja.
— Lássam Tusi! Nem, nem — határozottan nem! — válaszolja Fercus ideges sietséggel. Talán majd később, ha a mesterséges kar elkészül, de addig nem, miig itt vagyok.
— De Tusi is éppen úgy venné azt, mint én és anyám, — folytatja Mari, a mint testvére írószkezeit rendezi és különböző levélnyomokat a kezéigénybe helyez, mert Fercusnak most egyedül érdekeltése az életben az, hogy hosszú leveleket írjon azon barátainak, a kik szerencsétlenségének az első kinos napjaiban mellette voltak és biztató szavakkal a csapást elviselni segítették.
— Én — én nem bírom benne teljesen — válaszolja Fercus keserűen. Tusi mindig jó volt, de kétségtelen, hogy ez az üressen lobogó kabátú megjeltesz. Te és az anyám hoztam szoktatok és van egy régi mondas, melynek az igazságáról meggyőződtem, — hogy a vér nem tagadja meg magát.
— Jó, ha nem akard, nem akard. De ez vele szembe nem szép és nem méltányos tőled. Gondold el, hogy őket az utóbbi időben mennyi csapás érte.
— Tudom — mondja Fercus némi ingerültséggel. De legalább testvérei igazán meghaltak; volt eszük egyszerre végezni mindennel.
— Ferci, hogy merészelsz így beszélni! Emlékezz anyámról! — kiáltja Mari, némi haraggal szelid szemeiben, azon tény dacára, hogy azokat könyek homályosították.
— Ah, az más, az anyá, — mondja az ifjú, kitörése felett egy kissé szegyenkedve. És a mi az én anyámat illeti, szentül hiszem, hogy boldogabb egy fél fiával, mintha nem volna fia.
— Természetesen — kiáltja Mari. És tudod, valósággal, egy félnél sokkal több

ségében ingyen ellátja őket szállással és élelemmel.

3. Az elhelyezett cselédek nő-tajagi által állandó felügyelet alatt tartatja.

4. A leányok kötelesek egy évre elszegődni s helyüket csak az egylet elnökségének beleegyezésével és közvetítésével változtathatják.

5. A cselédleányok esetleges panaszaikkal mindig fordulhatnak az egylethez, hol igazságos és méltányos pártfogásra számíthatnak.

Kérjük tehát kedves testvérek miszerint e körülményt a lehető legselesebb körben és sürögőn köztesedőre juttatni sziveskedjék, megjegyezvén, hogy elhelyezésre csak kifogástalan erkölcsű lányok számíthatnak, kik erről előjárásaitól vagy a lelkészektől, tanítóktól bizonylatot, illetve ajánlatot kell felmutassanak. A továbbiak iránt társaságunk, vagy a fent említett egylet közvetlenül ad felvilágosítást.

Marosvásárhely, 1903. nov. hó 16-án.

A Székely-Társaság nevében:

Dr. Kömcsy József, Szentgyörgyi Dénes,
elnök. gazda, m. titkár.

Agyonvert képviselő.

Eremitis Pál meggyilkolása.

Távirati tudósításunk kiegészítésül közöljük még a következő részleteket:

N.-Kikinda, jan. 5.

A gyilkosság.

A Mokrin-utczában, a Noten Ignác fűszerkereskedése előtt még későn este is csoportokba verődnek az emberek, s beszélnek, kérdezik a borzalmas eset részleteit. Itt történt a gyilkosság.

Eremitis Pál a járásbírószágon volt délelőtt. Valami pörös dologban. Tizenegy óra mult el néhány percet, a mikor a bíróság épületéből kijött.

A Mokrin-utca sarkán két magas, erős testű szerb lesekédett rá. Az idősebbik, kissé züllött külsejű, Sibrul Mladen, a fiatalabbik az öcsése volt, Gyuro.

Sibrul Mladen Eremitis mellé ugrott, s egy súlyos vashattal hirtelen fejbe vágta:

Nessze kutya! ennyit mondt szér-bül...

Eremitis menekülni akart. A fűszerkereskedés felé tartott. A két támadó rohan utána. Közvetlen a lépcső előtt utoléri, Sibrul Mladen még egyszer rávág, mire Eremitis — az útistól talán, vagy mert megcsuszott a fagyos — elvágódik. S most a két testvér sűrűn verdesi a fejét nehéz vasbotokkal. A gyalogjáró csupa vér. Az áldozatnak a levele is kifiricscsen a hatalmas csapásoktól. Már meghalt bizonyosan, de még revolverből három golyót röpítenek a testébe.

Alig egy-két percig tartott az egész. Mégis egész csoport verődött össze a zajra és lövésekre. Körülállták a halottat, de nem segíthettek rajta. Már nem is vonaglott.

A gyilkosok körülnéztek s nyugodtan mondták:

— Most megyünk a rendőrségre jelentkezni!

Senki se nyult hozzájuk. A revolver még ott volt az őregbik Sibrul kezében s mindeniknél véres vasbot.

Mentek egyenesen a rendőrségre, a főkapitányhoz. És jelentették Wachtel Leó főkapitánynak:

— Agyonvertük Eremitist!...

A gyilkosság okai.

A halottat hazavitték a lakására. Előbb azonban kiméltetesen tudták a feleségével a rémes esetet.

A két Sibrult a főkapitány letartóztatta és azonnal vallatára fogta. A mit elmondottak, a lényege a következő:

Jómódu gazdember volt Sibrul Broka, a gyilkosok apja Kikindán. Volt vagy 80 ezer frtot érő birtoka. De áldosságit is voltak s a hitelezői zaklatták. Hogy pörösködése ne emészsze meg a birtokát, Eremitis Pálhoz ment, a takarékpénztár igazgatójához s a vele való megállapodásnak az lett az ered-

ménye, hogy szerződést kötött Eremitis-csel és ráruházta egész vagyonát. Azt mondták, ez csak szinleges szerződés volt, hogy a hitelezők szét ne szedjék a birtokot.

Eremitis évekig tilt a jószágban és törlesztette a terheit. Vagy harmincezer frtot kifizetett. Az öreg Sibrulnak pedig nem akarta visszaadni a birtokot, egyezkedni sem akart vele, hanem kérta a pénzt, hogy akkor visszadjja a földeket.

Hosszu pörösködés lett belőle. Bünvádi feljelentés is. Az öreg Sibrul csalással és okirathamitással vádolta Eremitset, de a szegedi törvényszék felmentette. A tábla azonban bünösnek találta és elítélte köztetszendei fegyházra, a Curia megint felmentette.

A polgári pör is ilyen változó szerencsével folyt közöttük. A törvényszék elutasította a vagyonát kereső Sibrult, a tábla megítélte neki a tartozást. A Curia megint elutasította.

A Sibrulok vad gyűlölettel voltak azóta Eremitis ellen, a kiben megretentőjüket és kifosztójukat látták. Folyamodtak is miniszteriumokhoz, a felséghez és pörújítással próbálták Eremitis-csel is egyezkedni. Eremitis fizetett is az öreg Sibrulnak kegydíjat, a fiuknak is adott egyszer-mászor pénzt, s megígérte nekik, hogy földet is ad néhány holdat és mindgyiknek egy-egy házat. De nem váltotta be az ígértét. Ezért megölték.

A polgármester elbeszélése.

Egy tudósítónak alkalma volt Kikinda polgármesterével a gyilkosság előzményeiről és okairól beszélgetést folytatni.

A polgármester a következőket mondta az esetről:

— Több mint tíz évvel ezelőt Sibrul Broka, a ki jómódu gazdember volt, adásvételi szerződés útján egész vagyonát, házat, földjeit átruházta Eremitis Pálra, Sibrul folytatónak azt állította, hogy ez a szerződés csak álszerződés volt, melyet Sibrul vagyoni érdekeinek megóvása végett kötöttek. Eremitis azonban a szerződés valódisága mellett kardoskodott. Végre is pörre került a dolog, de a törvényszék Eremitisnek adott igazat, mire Sibrul elutasították keresetével. Erre a magát kijáratottnak érző ember csalás miatt büntető feljelentést tett Eremitis ellen. A törvényszék és a tábla a vádlottat bünösnek mondtatta és két évi börtönnel sújtotta, de a Curia fölmentette.

— Sibrul még mindig nem tudott beenyugodni a dologba. Folytonosan a perújítás gondolataival foglalkozott, de erre sohasem került a sor. Közben lépten-nyomon, összes ismerősei előtt szidalmakkal halmozta el Eremitset, a ki oly módon igyekezett ellhanggattani a kellemetlen embert, hogy neki és családjának kisebb pénzadományokat juttatott. Ez azonban nem nyugtatta meg a kulcsottra jutott Sibrult, a kinek elkeseredése csak nőtt az évek során.

— A gyilkosok bevalóttak, hogy régóta készülték tettükre. A végső impulzust pedig az adta meg nekik, hogy a görögkeleti szerb ünnepek küszöbén voltak és egy falat kenyertük sem maradt.

LEVÉL.

Főispáni beiktatás.

M.-Vásárhely, jan. 6.

Gróf Lázár István, a vármegyének főispánja tegnap érkezett M.-Vásárhelyre, hogy elfogadjon a főispáni székét.

A vármegye határán Farkas alispán fogadta. A vasuti állomásnál a város polgármestere üdvözölte a főispánt.

A beiktatás.

A rendkívüli közgyűlésen a vármegyénél Farkas Albert a megye alispánja első sorban üdvözölte a törvényhatóságot, majd felolvasták a miniszterelnök azon leiratát, melyben Sándor János volt főispán államtitkárrá való meghívása folytán a megüresült főispáni székbe gr. Lázár István Brassó v. megye főispánját nevezte ki ő Felsőre.

A törvényhatóság éljenzés mellett vette tudomásul a leiratot s ezután az alispán invitáló küldöttséget menesztett az új főispán után.

Az új főispánt, terembe léptek — ki

Tusi kisuhan az ajton és a kocsi uton lemegy.

Azonban mielőtt az Irizs látóhatárán túl van, csendesíti a lépteit. — Néha nagy megkönnyebbülés neki lármás fiatal testvérreitol távol lenni. Volt idő, még nem olyan régen, midőn ő is olyan jó kedélyű és tréfálkodó volt, mint azok. De midőn valakinek a szíve fáj, a természete is megváltozik.

És Tusi most nem bizik magában, ha tréfálkozna vele, hajlandó ingerültségbe jönni. Egy kis vér fut a fejébe és puff! haragos szavak jönnek az ajkaira, mielőtt észrevenné és aztán szegyenli magát, mert az igazi természete szelid és aranyos.

Urwin Mirtus az utolsó év óta nagyon megváltozott, — soványabb, következképpen magasabbnak látszik. — A fővárosban töltött évad megtanította, hogy kell a ruhát viselni és a szép haját fésülni, aranyos hajával koronázott fejét tekintélyesebben tartja és olyan méltóságteljes modort nyert, a mi neki nagyon jól áll. Az arcán levő pír a háztól előjövő hamar elenyésk és álmadozó hangulatban menve, gondolkozva, oly gyorsan találja magát a kettefordi területen, hogy alig képes azt elhinni.

Merengésből Kupido ébreszti fel, a ki előbb morog és aztán diadalmasan örvendő ugatásban tör ki. A szeméit felemelve Tusi Fergust látja maga előtt az uton — Fergust, a ki őt éles, aggályos tekintettel nézi, de nem mosolyogva.

Tusi örömtől sugárzó szemekkel előre ugrik.

— Oh, végre! Mennyire örülök — lihegi.

És megfogva a Fergus kezét hosszasan ésgyöngéden szorítja azt, azzal a rokon-szenves megg szorítással, mi egyenesen az ifjú szívéhez meg.

(Folyt. köv.)

a megye szülötte — nagy ovációban részesítette a már teljes számban összegyűlt komunitás.

Az új főispánhoz az alispán intézett üdvözlő beszédet, melyre gróf Lázár hosszú, értekes programbeszédet adott.

Ezután az új főispán letette hivatalos esküjét, mely után a megye törvényhatósági bizottsága nevében Pálp Albert nyug. kir. tanfelügyelő mondott hazafias és magas szárnyalású beszédet. — Az új főispán a lelkes szavakra reflektálva, biztosította a törvényhatóságot jóindulatu támogatásáról.

A beiktatás után a vármegye tisztviselői bemutatkoztak az új főispánnak.

A vármegyei közgyűlés után a városnál folyt le az installáció.

A polgármester egy 5 tagu bizottság Horváth József elnöke alatt felkérte az új főispánt, hogy a beiktató közgyűlésen jelenjen meg.

Lázár főispánt a közgyűlési terembe jöttkor zugó éljenzés fogadta. Az új főispánt dr. Bernady György üdvözölte a város közönsége nevében. Először Sándor János távozásáról beszélt, majd vizasztalásul hozza fel, hogy gróf Lázár István kinevezésével a veszteség potolva van. Kéri, hogy tartsa meg a várost jóindulatában s hogy a hivatalos esküt tegye le. (A főispán az esküt leteszi.)

Ezután az új főispán tartott gyönyörű beszédet a törvényhatósághoz.

Tudja — úgy mond, hogy elődje után neki kettőzetett erővel kell dolgoznia, de reméli, hogy igaz hazafiságával, munkásságával a kitűzött jó célt elfogja érni. Beszédje szívből jövő, felemelő, érdekes és magvas volt, kiterjedt a közigazgatásra, a közművelődésre, az iparra, a kereskedelemre.

Hasznos munkára kéri a törvényhatóságot — ő maga minden erejével azon lesz, hogy a város tovább haladjon.

Ezután Káldébb Ferencz beszélt rokonszenvesen s a törvényhatóság részéről támogatást ígért.

A beiktatási ünnepélyek után a tisztelgések, folytak le. Azután bankett fejezte be a szép napot. Este pedig a színházban diszlocadás volt.

Dal a jégről.

A hol küszönt sok édes arc,
Sok édes arcznak mosolya:

A jégpálya annak tanyája

A helye: Tornavivoda.

Ottan rüpl reggeltől estig

Az édes anygal valahány

És jökdével köröz a jégen

Sok barna fiu, szőke lány,

Sok szőke fiu, barna lány.

Van hangos diét, kacagás,
Virág fakad a hó felett,

Ragyog a sok derűs tekintet,
Tavasznak himnéd a telet.

Kart karba fűzve, lázzal ívez

A sok szerelmes kis legény

S indul, az Isten tudja hogy s mint

A sok szerelmes kis regény,

Hány sok szerelmes kis regény.

A fíu szól hozzásimulva:

„Milyen kitűnő most a jég!”

„A lány reszkette, félve sugja:

„Mért olyan jó itt, tudj az ég?”

S amint a tulsó felem vannak,

Megcsókolja a kis kezét.

„A mama meglát!” szól a lányka,

„És hiába védekezett,

Hiába az igyekezet...”

Oh, csak én is kis fíu volnék,

Nekem is akadna talán,

Ki flirteln velem a jégen

Egy aranyhaju kis leány

Távolról a gyönyörű románéz,

Mily csodás bővölő talány,

Amint kettősben tova szállnak:

Sok barna fiu, szőke lány,

Sok szőke fiu, barna lány...

sadalmi színműve — a Flirt nagysám, mely a vígszínházban aratot jelentős sikert, keril bemutatára. Az érdekes és nagyhatású jelenésekben bővelkedő darab czímzserépet Th. Csige Böske játsza s mellette kiváló szerepekhez jutottak különösen Somlai, Szegő, Szakács, Lászy Emilia, még Mészáros, Mátrai, Dezséri, Palotai Piroksa, Gál Janka és Bérzi a színmű pompásan megrajzolt alakjait játszá. A — Flirt nagysám: holnap páros, szombat pedig páratlan számú bérletben kerül színe.

Tóvölgyi Margit tegnapielőtt óta beteg s egyelőre pár napig semmi esetre sem játszhatik. A művész színpadot a Flirt nagysám, nehogy az érdekes darab már jól elkészített premiéreje elmaradjon, Etsy Emilia vette át.

Flórika szereíme, dr. Moldován Gergely kedvelt népszínműve — vasárnap este kerül színe Szabó Mariskával — a Flórika szerepében.

Fourchambault család. Augier régi pihentető remek színművét a Fourchambault család legközelebb fölveleutik. A kiváló darab próbát már megkezdte.

Neti műsor:

Péntek: Flirt nagysám.

Szombat: Flirt nagysám.

Vasárnap: Boccacío.

Este: Flórika szereíme.

IRODALOM.

A Magyar Génusz legutolsó száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Novellák, prózai dolgozatok, versek váltakoznak a legutóbbi számban is. Ittak bele: Cholcsoky Viktor, M. Kornis Aranka, Gelért Oszkár, Balla Ignác, Kiss Menyhért, Rónai Mihály, Szonidberg Ágoston, Gyt. O. G.-y V.-r. Kaffka Margit. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest VII. Aréna-ut 42 szám.

Medgyes Lajos költeményei. A hét évvel ezelőt elhalt dési református papnak szét-szórt költeményeinek kötetbe összehozására vállalkozott a Brassói Lapok kiadóhivatala. Rendkívül derék vállalkozás, mely irodalmi szempontból is határozottan elismerésre méltó. Medgyes Lajos sok oldalu ember volt. Kiváló publicista, még jobb költő. Ki tudja mi gátolta meg abban, hogy ő maga rendezze saját alá könyvét? Bizonyára rá nehezedett a lelke annak az áldatlan nyomásnak sulya, mely észre-vétlenül teszi az irodalom könyvtárában a vidéki író legjobb alkotását is. Ha e kornak történetét egykor megírják, lehetetlen lesz rá ne mutatni arra a szörnyű viisszavágásra, ami a fővárosi klikkek tevékeny működése következtében szürke mesterember irókat népszerűsít ideig-óráig és elzárja az utat a magányban élő, igazi nagy tehetségektől. De ne panaszoljuk fel a régi de mindig új bajt. Tény, hogy ez a posthumus kötet nagy igazságtalanságot tesz úgy ahogy jóvá. A kötethez Versényi György tanár ír előszót és elő lehet rá fizetni Medgyes Juliannánál (Hosszaszó) vagy a Brassói Lapok kiadóhivatalánál is.

MINDENFÉLE.

— január 7.

A farsang.

Carneval hercege ujbol felöltötte hat hétre színes, csillogó ruháját, a bájos Pierok és Pierettek fejébe nyomják csörgő-sapkájukat s ezzel megindul a vidám menet, hogy diadalmasan megszállják az összes táncstermeket, kacagásuk betöltse a levegőt. A pajkos koboldok belebujnak a fiatal leányok kis szívébe, kinek erre mosolya még vidámabb lesz, s zemeik még ragyogóbbak. És beleszökken a fiatal urak, az egész vidám, bohó ifjuság lelkebe az életnek öröme, rózsaszínű derije, mert így szokott lenni, ha Carneval herceg megsuhintja az ő kormányalpálczáját és aztán átveszi uralmát.

A mamák pedig sürgősebben forgatják a divatlapokat, hosszú és tartalmas értekezletekbe bocsátkozva a divattermek és női varróműhelyek vezetőségével, mig a papák erszényeiket tapogatják némileg aggodalmasan, mindazonáltal derűs képpel. Mert hisz az ember élete az esztendő tizenegy hónapjában úgy is csak szürke egyformaság, hát ki ne örülne egy kis rózsaszínű derűnek. Mert van abban valami szívet vidámitó, mikor hull a könnyű hópehely, ártatlanság színebe öltöznek utcák és terek, melyekre élénk színekben vágódnak ki a fényes táncstermek ablakainak sugárkévei s a levegőbe csárdás ütemei, keringők andalító hangjai szűrődnek bele.

Repülnek a párok a sima parketten, de ne repüljenek tova gyors szárnyakon a farsang órái. Járjanak ók csak ólomlában, mert még mindig elég korán fogják elhozni a hamvazó szerdának komoly hangulatát. De addig is sok vidám farsangi mulatságot kívánunk jó szívvél ifjaknak és öregeknek egyaránt...

A községi hitelszövetkezetek s az uszorások. Lépsről-lépésre igyekszik haladni a szövetkezetek hálózata az országban. Merev formája, nehézsékes ügyvitel miatt azonban még sem tud úgy tért foglalni, hogy a községbeli uszorásokat leszoríthatná. A kolozsvári törvényszék előtt nem régebben egy 10 napig tartott uszora pör szolgáltatott erről szomorú képet és nyújtott bő anyagot. Spilmann Róza öz. Fruncher Sándorné Oláh-Solymos községnek volt az uszorása. Évente 8 ezer frtot forgatott és bevett utána 6000 frt. évi kamatot, 100 frt évente csak 80 frt kamatot szedett a szegény néptől. A derék hölgynek zsebében volt az egész falu minden vagyona. A községbeliek végre megszokták a dolgot és

feljelentették a falu népét tönkre tevő uszorrást. 19 uszora vétség volt vádolva Hatvan tanu bizonyított ellene.

A monstre pör a kolozsvári kir. törvényszék előtt 10 napig tartott. Az új bűnvádi eljárás azonban nemcsak egyéb bűnösöknek, hanem az uszorásoknak is kedvez. Mindamellett a Bodor László kir. táblabíró elnöklése alatt lefolyt tárgyalás a bíróság Spilmann Rózsát 7 esetben még is bűnösnek találta és elítélte 8 hónapi fogházra és 350 korona pénzbüntetésre, a melyet a vádlott szintén le fog ülni, mert így jobban jó ki mert elővigyázatból összes vagyonát másra íratta.

A központi hitelszövetkezetnek vezetői tüzetesen kellene, hogy tanulmányozzák az ilyen uszora pereseket s az ezekből vont tapasztalatokat értékesíteni kellene arra, hogy miként lehetne a szövetkezetek hálózata szélesebb kiterjesztésével az ilyen uszorások tüzelmei fokozatosan redukálni.

300.000 koronás kártyavesztés. A bácskai nábob fia, Dungyarszky Jókó, a napokban Budapesten 300 ezer koronát veszített két alkalommal kártyán. Az első napon 180 ezer, a másodikon pedig 120 ezer koronát. A nyertes fél Szacellary György orsz. képviselő volt. Dungyarszky Jókó a hatalmas veszteséggel azonban adós maradt, hozzátartozói pedig megtagadták Szacellarynak a nyereség megfizetését, azzal érvelve, hogy a nábob fia ideggyógyász, azonban az el is küldték egyik külföldi ideggyógyintézetbe. Az érdekeltek az ügyet becsületbíró elé vitték, hogy az állapítsa meg, köteles-e vesztes fél a nyereséget a képviselőnek megfizetni. A becsületbíróban Szacellary részéről Kristóffy József képviselő és Majtényi Béla földbírók, Dungyarszky részéről pedig Gromon Dezső és gróf Hadik Barkóczy Sándor szerepeltek. Mult szombaton kihallgatták Szacellaryt és az ifjabb Dungyarszkyt, ki bemutatta a bátyja egészségi állapotára vonatkozó orvosi bizonyítványt, aztán pedig a tanúk kihallgatására került volna a sor, de Kristóffy József rosszullete miatt másnapra halasztódott a tárgyalás.

Ifjabb Dungyarszky erre levélben felszólította Szacellaryt új megbízottak küldésére, Szacellary azonban tegnap késő este egy levelet küldött, melyben azt mondja, hogy ő a jurybe nem érdemleges tárgyalás végett küldte megbízottait, s így nem hajlandó más urakat megnevezni. Az eddigi tényállásból kétségtelenül megállapítható, hogy Dungyarszky György nem normális állapotban játszott Szacellaryval, az egész kártyaügyet pedig szokatlan színben tünteti föl, hogy a százezerekre rugó játék nem kasszinóban, hanem privát lakásban és kávéházi chambre separában folyt s hogy Szacellary az ügy elbíráására fölkerült bíróság döntését nem várta be. Megemlíthetjük, hogy az afférban a 12-ik uhánus ezred parancsnoka, Maties Henrik ezredes is tett már nyilatkozatot, kijelentvén, hogy a fentfoglalt körülmények között Dungyarszky György tartalékos uhánus hadnagy kártyavesztése nem tekinthető becsületbeli tartozásnak.

Szacellary most egy újság író előtt a kártya affairról a többek közt a következőleg nyilatkozott:

November 4-én a Fővárosi Orfeum kávéházában találkoztam Dungyarszky Györggyel és leültünk egy asztalhoz, hogy egy kicsit diskuráljassunk. Dungyarszky egyszerre csak felkel az asztaltól és megszólítja egy Halász Béla nevű közös ismerősünket és így szól hozzám:

— Én ma kártyázni akarok a Gyuri-val és 30—40 ezer forintot akarok tőle nyerni.

Pár pillanat múlva Halázzsal együtt odajön hozzám és hiv, hogy jöjjenek kártyázni s addig forszírozta a dolgot, míg beleegyeztem és Halász társaságban kocsiha ültünk. Dungyarszky a kocsihán odaakadt:

— Hajts on a Báthory-kávéháza!

En kérdeztem, hogy mit akar a Báthory kávéházban, mire ő azt felelte: — Ne bántsd, én ott ismerős vagyok, ott nyugodtan játszhatunk. — Mikor megérkeztünk a szepárába, mielőtt még kártyázni kezdtünk volna, így szól hozzám Dungyarszky:

— Gyuri, kérlek, én csak az alatt a feltétel alatt játszom, ha mi most Halász Béla előtt becsületavunkra megfogadjuk, hogy bármily nagy legyen is a veszteség, mi ezt november 6-án délután 5 órára készpénzben kiegyenlítjük.

En ezt a kikötést elfogadtam és erre 50 koronás vízzel leültünk ferblit játszani. Dungyarszky elejtőt fogva malheurrel játszott és figyelmemetemem dacára mindjobban fokozta a tételeit, úgy hogy rövid idő múlva 1000 korona volt a vízi. A játék vége az lett, hogy elvesztett százszázkilencvenhat ezer koronát,

Végre felállt Dungyarszky és akkor arra kért engem, hogy adjam neki a szavamat, hogy holnap revancheot adok. En ezt készséggel megígértém és abban állapodtunk meg, hogy másnap 5 órakor találkozzunk Halász Béla lakásán. Dungyarszky, mielőtt távoztunk, még kölcsön kért tőlem 1000 koronát és ez után elváltunk. Másnap én pontosan megjelentem a kitűzött időben és helyen, de Dungyarszky nem jött el, hanem el küldte házmeztérét és magához kérte Halász Bélát, akivel azt üzenté, hogy reggel 7 óráig mulatott és így jobb szeretne pihenésben játszani.

En ebbe is beleegyeztem és pénteken 5 órakor összejöttünk Halász lakásán. Eleinte ismét ferblitünk, de én előzőleg kikötöttem, hogy 500 koronánál magasabb vízibe nem játszom, Ujlag nyertem már száznegyven ezer koronát és akkor Dungyarszky arra kért, hogy miután magam is láthatom, hogy a ferbliben pechje van, játszassunk inkább bakarátt. Ebbe is beleegyeztem, de kijelentettem, hogy 5000 koronánál nagyobb tétet nem fogadok el. Ez a kijelentésem aznban

meddő maradt, mert rövid idő után folyton 20.000 koronát tett egy lapra és én, mint nyertő, kénytelen voltam ezt megengedni, hogy alkalmat adjak neki pénzének a visszacszerzésére.

A játék azután váltakozó szerencsével folyt, de egyszerre csak állandóan Dungyarszkynek kedvezett a szerencse. Visszanyerte nemcsak az aznapai veszteséget, hanem még az első napi vesztesége is lepadt 30.000 koronára. A kocsiha azonban ismét fordult és rövid idő után újból 196.000 forint volt a vesztesége. Ekkor ajánlottam, hogy hagyjuk abba, de ő nem akarta, így hát folytattuk a játékot. Egyszerre csak belépett Dungyarszky Gedeon, György öccsére és egyideig csak nézte a játékot, majd pedig asztán maga is tett két 200 koronás tétet pénzben és ezt meg is nyerte. Dungyarszky György ekkor kérte öccsét, hogy játsszon ő helyette, talán nagyobb szerencséje lesz. Vagy háromnegyed óra hosszat játszott velem Gedeon váltakozó szerencsével és azután elment.

A vége a játéknak az lett, hogy Dungyarszky újabb 105 ezer koronával lett adósom. Dungyarszky ekkor arra kért, menjek vele a Pilzenbe, ott majd elmondja az egész dolgot öccsének és az ügyet holnap rendezik.

El is mentem vele, de nem találtuk ott Gedeont, hanem a Korona-kávéházban. En, Halász és Dungyarszky Gedeon kimentünk az utcára és ott így szólott hozzám Gedeon:

— Magad is beláthatod, kedves barátom, hogy mi ezt az összeget egyszerre nem fizethetjük ki a nélkül, hogy atyánknak ne szólnánk. Különbösen eredj a Központi kávéházba, én majd értesítelek arról, a mit megbeszélünk bátymmal.

Elmentem és alig ültem ott pár percig, belép egy képviselő köztes barátunk, kissé illuminált állapotban és szól:

— Gyuri, kérlek, a Dungyarszky-fiuk azt izenik neked, ha akarsz 15—20 ezer koronát, hát annyit adnak, de ha nem fogadod el, hát csinálj a mit akarsz.

En ezt az ajánlatot nem fogadtam el. Másnap Halász Béla közbenjárására felkeresett Dungyarszky Gedeon és több ajánlat után abban állapodtunk meg, hogy 60.000 koronát készpénzben azonnal fizetnek és négy éven át, minden év november 15-én 60.000 koronát fognak fizetni, Dungyarszky Gedeon kijelentette, hogy az egész tartozásért készfizetői kezességet vállal. Dungyarszky György is beleegyezett egyezségünkbe és megígérték, hogy három nap múlva felkeressenek az ügynek illetően rendezése végett.

A kolozsvári közúti vasut feltámadása. A letűnt régi, főfelkelő gőzmasinák helyébe nemcsak elegáns, csinos, kellemes feljárókkal, kényelmes ülésekkel ellátott motoros kocsik fognak a kolozsvári közúti sikeken megjelenni. Ezek fogják szállítani a közönséget a vármegyeházától, vagy a főtérről, vagy pedig a királyi tábla szegletétől a vasúti pályaudvarig és vissza. A mint a forgalom növekedni fog, a vonalakat fokozatosan nyújtani fogják a külsőbb városrészek felé. A közúti vasut-társaság a kérést már be is adta a motoros kocsik közlekedése iránt a városhoz. A mint a törvényhatóság ezt letárgyalja, a csinos kocsik nemcsak megjelennek a sikeken.

Három királyok napja Kolozsvárra. Ékes vitéz seregrel jött napkelet felől három király. Veszérlő, egy csillag ment elől. Így írja e krónika. A királyok hódolatukat kívánták leróni a kis Jézus előtt. Hoztak neki ajándékul aranyat, tömjént és mirhát. A három király napja emléktét kegyelettel ünnepli a r. kath. egyház. A legutóbbi kath. család e napon a házat megszentelteti, hogy Isten áldása az egész éven át betöltsen e házat és minden lépésében kísérje a vesztélyektől óvja annak összes lakóit. A kolozsvári róm. kath. hívek erős hitét, lelki buzgalmat bizonyítja az, hogy egyedül a szentpéter róm. kath. templom plebánosa dr. Szekeres József százát meghaladó katolikus család hajlékát szentelte be. Este 7 óra volt, midőn szent misszióját Heigel Lipót p. új hivatalnok hajlékának szentelésével befejezte. A házazda s szeretetreméltó neje meghívására azután meghitt családi körben barátságos vacsora fejezte be a szép ünnepet.

Farsangi predikációk. A Minorita rend helybeli házfőnökei vett értesítés szerint, ugy mint azelőtt években az idén is, a Minorita templomban estei ájtatossággal egybekötött szentbeszédok fognak tartatni a farsangi idő alatt, mindig szombati napon esti 6 órakor. Az első farsangi predikációt szombaton f. hó 9-én este 6 órakor fogja tartani Angelus a szt. Ferenczrendi szerzet helybeli házfőnöke fogja mondani.

Bűnügyek a kolozsvári törvényszéknél. A kolozsvári kir. törvényszéknél az ez évi bűnügyi főtárgyalások e hó 14-én kezdetnek meg. Minden hét négy napjára fognak tárgyalások kitűzteni. Ebből 3 napon Bodor László kir. táblabíró 1 napon pedig dr. Gots Jenő fog elnökölni. Az ügyek a karácsonyi és új évi szünetek miatt össze gyűltek és így egyegy napra két-három bűnügynek a főtárgyalást is ki fogják tűzni.

Mikor lesz a szűk nap? Ez az esztendő 366 napot számúl. Egy nappal tehát többet élünk ez évben, mint más közönséges esztendőben. A szűk nap február 24-kén, szerdán lesz. E nap csak úgy befurakodik a szentek közé. A ki ezen a napon születik, annak semmiféle védszentje nem lesz, mert e napon nincs semmiféle névnap. — Mátyás apostolnak volna e napon névnapja, de a kakuk fóká, ez a szűk nap kitolja Mátyás ősi fészkeiből s arra kényszeríti, hogy 24-ke helyett, csak 25-ől kezdje törni a jeget. A többi szenteket is hátrább tolja egy nappal, így aztán február 29-nek is juttat egy szentet.

A póttartalékosok behívása ellen. Budapesti lapokban ezt olvassuk:

A póttartalékosok behívásáról szóló rendeletet egy átiratban a napokban kapta meg a város katonagyőzsztálya a hadkiegészítő parancsnokságtól. Salamon Antal katonagyőzsztálya tanácsnok erre azt az előterjesztést tette a tanácsnak, hogy ez a rendelet törvénytelen, mert az 1888. évi 18. törvénycikk világosan kimondja, hogy a póttartalékosok csak királyi parancsra hívhatók be; ő figyelemmel kíséri a hivatalos lapot, de ilyen királyi parancsot nem olvasott benne, a miért is megtagadja a hatósági közbenjárását a póttartalékosok behívására nézve. Kérte a tanácsot, hogy fogadják el ilyen értelmű javaslatát. A ta-

nács fázott a dologtól s azt mondta, hogy csinálja meg azt Salamon a saját szakálára. Salamon tanácsos tehát szerdán ebben az értelemben visszaküldi a rendeletet a hadkiegészítő parancsnokságnak és megtagadja a póttartalékosok behívását.

E hírre vonatkozólag Salamon Antal városi tanácsos úrtól egy hosszabb nyilatkozatot vetünk, a melyben kijelenti, hogy az intézkedés körül *formai hibát* látott fennfogni, de miután a katonai parancsnokság fölvilágosította, hogy a Rendeleti Közlönyben a legfelsőbb parancs a hadügyminiszteri rendelettel kapcsolatban közzé szaporított, a katonaság megkeresésének eleget tett.

Salamon tanácsos urat tehát elhamarkodva dicsérték meg a budapesti lapok.

Város atyák szaporítása Kolozsvárra. Nagy örömet okozott vagy száz lemaradt város atya jelölt körében ma d. e. egy szárnnya kelt hír. A hír azt adta tudtul — hogy a belügyminiszter leirt Kolozsvár városához s elrendelte, hogy 76-al a bizottsági tagok létszámát meg kell szaporítani. Ennek fele legyen választott, fele virilis.

A választó — kerülteket arányosan kell kikerekíteni s monostort iskerületét előléptetni és a választást január hóban megejteni.

A hírre 100 jelölt közül 99-nek nagyot dobbant a szíve. Mindenik oda képzelte a szavazó cédulán a saját nevét, a mint győzelmesen kikerül az urna sötét és titkos üregéből. Szerkesztőségünk telefonja folyton csilingelt. Részleteket, adatokat kértek a választás napjára, kerülteire és helyére nézve. Erre mi is utána néztünk a dolognak, az eredmény a kérdézőkösök reményeire nézve lesújtó. A minisztertől még nem jött le semmi.

Ennél fogva új választást sem tűzhetnek ki. Csupán annyi pozitív hír van, hogy 13-án egy r. k. közgyűlésen a megválasztottakat bizottságokba osztják be.

Ismeretterjesztő hasznos előadás. Az iparos segédmunkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1904. évi január kő 10-én (vasárnap) délután 3 órakor a Városház közgyűlési termében ismeretterjesztő előadást rendez. Előadást tart: Dr. Török Imre: „A házasságról”.

Franciaország 1903-iki börtömmé. A francia pénzügyminisztérium most tette közzé az 1903-iki szűret eredményét, melyet a kimutatás összesen 32.402.340 hiltérre becsül, 4.481.447 hiltérrel kevesebbre a tavalyinál. — A termsé kevesebbre kényszerítette a tszvasi faanyagot. Az egész termés értékét 948. 280,790 frankra becsülik.

233 verseny. Budapesten a tavaszi, nyári és őszi meetingek harminczött versenynapján 233 verseny lesz. A Magyar Lovaregylet, amely hathatósan támogatja a belföldi lovasok kiképzésének ügyét, programjába 24 oly versenyt vett fel, melyekben csak belföldi zsokek és lovászfutak lovalhatnak. E 24 verseny közül nyolcz a tavaszi, tíz a nyári és hat az őszi meetingre esik. Ezenkívül a tatali programmon egy, a tatra-lomniczen két belföldi lovasoknak szánt verseny szerepel.

Gróf László István elutazása. Brassóból írják: Brassóvármegye volt főispánja gróf László István tegnapelőtt délután a gyorsvonattal utazott el városunkból Marosvásárhelyre. Jólát két óra előtt már gyülekezni kezdtek a vármegyeháza előtt azok, a kik a távozó főispánt az állomáshoz kikísérték. Körülbelül egy negyed 3 órakor megindult a hosszú, mintegy 40 kocsiból álló menet. Az állomáshoz kiérkezve, gróf László bucsu-látogatást tett övv. Dömjén Zoltánnak urnófel, az indulásig eltelt idő alatt pedig kísérete mindegyik tagjától köszönőszóval vett búcsút. Gróf László István kíséretében Brassóból elutaztak: Hintz Ernő, Lurtz Károly és Schmidt Károly orsz. képviselők; Jekel Frigyes alispán, Hiemsech Ferencz polgármester, Copony Márton, Rombauer Emil törv. bizottsági tagok, Simén Béla predelli szolgabíró és Bíró Sándor főispáni titkár. Földvár állomásán Imrich ev. lelkészszel, Apáczánál pedig Kovács Gyula jegyzővel az élen várta a távozó főispánt a közönségi képviselőket küldöttsége. Előbbi helyen Imrich, az utóbbin Kovács Gyula tartott bucsu beszédet.

Dési Hírlap cím alatt új politikai heti lap indult meg Désen a dr. gróf Wass György, lapunk kitűnő külső munkatársa főszerkesztése és római Aross Lajos felelős szerkesztése alatt. Az új lap független lesz a politikai pártoktól és „piros-fehér-zöld” lohogó alatt fog hűzdeni a politika harcozmezőjén. Az első szám igen ügyes kiállítással és vidéki lapoknál szokatlanul értékes tartalommal jelent meg. Vezető cikkében az ismert, tehetséges belletrista és poeta főszerkesztő Wass gróf fejti ki a lap programját. Legközelebb megjelenő verses kötetéből is közöl mulatóványt az új szám. Többi cikkeik a lap belső munkatársai írták. Tárcazt írt László Ernő, igen hangulatos és magkapó verset Benkő Anna, kiken kívül aszerkesztő, Retegy Margit, dr. Heppes Béla és többen gyarapították az új lap érdekességét. A Dési Hírlap megjelenik minden esztőtörtökön.

Beiktatási ünnepély. Szolnok-Doboka vármegye közönsége 1904. évi jan. hava 11-ik napján tartja meg kinevezett főispánja gróf Bethlen Pál beiktatási ünnepélyt.

Bethlenben az érkező főispánt a vármegye közönsége nevében, annak küldöttség élén fogadja és üdvözlő Bány György megei főjegyző.

Désen a főispánt várja és a város közönsége nevében a hatóság élén beszédet üdvözlő Szilágyi Albert, Dési város polgármestere.

A közgyűlés a vármegyeház disztermében d. e. 10 órakor kezdődik. A hivatalos tisztelgések a közgyűlés végoztével lesznek.

A küldöttségek fogadása az alispán hivatalos helyiségében lesz megtartva. Délután 2 órakor bankett lesz.

Tűz a berlini „Wintergartenben.” Csak a minap történt, hogy a berlini operaházban tűz ütött ki, most ismét szinpadai tüzet jelentettek Berlinből. Az ügynevezett „Wintergarten” mulató szinpadával összeköttetésben levő istállóban ismeretlen okból tegnap este előadás közben tűz ütött ki. A lángok már a szinpra csaptak át, ami oly pá-

nikot okozott, hogy a közönség egy része hanyathomok menekült a nézőtérrel. A szereplő artisták, minthogy a tüzőlők gyorsan lokalizáltak a tüzet, nyugalomra intették a közönséget és tovább játszottak. Ennek meg is volt a hatása, a közönség nagyobb része helyén maradt és ki volt kerülve az ilyen esztéknél rendos torlódás, amely mindig emberáldozattal jár. A szinpadai tüznek két szereplő azonban mégis áldozatul esett, szerencsére csak két kutyáról van ezuttal szó.

Gyászrovat.

Tuzson János ny. honvéd alezredes halála. Sepsz-Száz Györgyről írják: Január 2-án az esti órákban terjedt el a gyászírás Tuzson János hirtelen haláláról. Nem szenvedett hosszasan; néhány percz alatt örökre elaludta a szívűtődés. Az elhunyt öreg urnak jelentős szerep jutott a magyar szabadságharcban s emlékének méltó megőrzésére a történelem lesz hivata. Az 1848—1849 években az őrnagyi rangig emelkedve a honvédtisztség különböző fokozatán végig igazi katoná, fáradhatatlan önfeláldozó hazafi, és önálló vezér volt s két-három olyan hudi bravurt hajtott végre, a minővel csak zseniális hadvezérek dícsőkedhetnek. Csaknem bekerítve ellenségtől, kétségbeesett helyzetekből szabadította ki csapatát és mentette meg katonái életét a barcza-rozsnói ütközetből és Moldovából visszajövet a Nyergetestől vívott küzdelemből, az orosz áradat elől. A honvédség intézményének szervezésével m. kir. honvéd őrnaggyá nevezették ki s Kézdivásárhelyen volt parancsnok. Eltérjait adatait lapunk más helyén közöljük. Itt megemlíkzünk arról a közszeretetről, a melyben a boldogult minden oldalról részesült. Igazságságos, jó szív, békeszeretet jellemezte az öreg urat, a kinek derűs arzoa, hófehér haja, csöndes viselkedése alig árulta el azt a hős honvédet, a ki annyi vért látott és ontott hazája szabadságáért. Ha igaz, hogy a gyermekek csak a jó embereket szeretik, akkor Tuzson bácsi a legjobb ember volt, mert őt minden iskolás gyermek ismerte és szerette. Most ott pihen a ravatalon, utolsó útjára öltöztetve aranyos, egyenruhába. Béke poraira a derék hazafinak.

Gergely Tamás magy. kir. erdész Beszterczen meghalt.

Mulatságok.

Fehér-estély. A házberségélyző fillérgylet választmány a f. hó 6-án br. Bánffy Zoltánné gr. Teleky Erzsébet elnöklése alatt a fehér-estély tárgyában gyűlést tartott.

A tekintélyes számban egybegyűlt választmány elhatározta, hogy az estélyen a buffet maga fogja adni s ennek elnökévé Geréb Mártonné választotta meg. A buffet részére kőrti nem fognak, hanem e helyen kőrti azokat, a kik önként akarnak hozzájárulni, szíveskedjenek adományukat Geréb Mártonné elnökhöz, Dávid Ferencz-u. 5. sz. alá küldeni.

Kimondotta továbbá a választmány, hogy a mamákra nézve az álarcz és fehér ruha nem kötelező, sőt a leányok is jöhetnek álarcz nélkül, de csakis a kiválasztott kelméből készült fehér ruhában.

Áblak- és karzatjegyek Kiss Sándorné alelnöknél (keresk. akadémia) kaphatók.

Ajánljuk a fehér-estélyt a n. é. közönség jóindulatul figyelembe.

A Maria-Dorothea-Egyesület és a kolozsvári Leány-Orthon javára február hó 1-én műsorral egybekötött házi-estélyt rendez a közönségei tanítótestület és a M. Dorothea-Egyesület.

A rendező-bizottság már is szorgalmasan dolgozik az estély érdekében, melynek műsora jórészt össze is van már állítva.

A tanítók háza estélyeire hasonló élvezetes házi-estélyre a n. é. közönség jóindulatul figyelembe előre is felhívja a rendezőség.

Az iparos-egylet házi-estélye. Kedélyes mulatságnak ígérkezik az iparos-egylet házi-estélye. Szombaton lesz meg ez a házi-estély az egyet helyiségében. Meghívó kibocsátva nincs. Erényes és megelőző estélyre szóló meghívó. Csinos kis műsor vezet be a mulatságot, melynek egyik érdekes pontja C-ige Boske szavaltata lesz, ki Kiss József „C-ók” című versét szavalja el. Szerép-luk K. Kovács István hírlapíró kollegánk, Zsigmond Ferencz, Bakk Bálint, Mészáros Kálmán. A műsor 8 órakor kezdődik.

Szerkesztőségi üzenet.

M. G. Budapest. A levél ma elment H-hoz.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefontudósítások és sürgöny levelei.

Uj választások.

Budapest, jan. 7.

Minden körülmény azt bizonyítja, hogy az új választások elz megynék, még pedig rövidesen. A főispáni karban is újabb változások készülnek. Hol-lak Artur Udvarhely-megyéből Hunyadba kerül, az elhunyt Barsay Kálmán helyére. Hol-lak már volt alispán Hunyadban. Udvarhely-megye élére Ugron János volt nemzeti párti van kizsemelve, akit felhívtak a fővárosba. Ugron tudvalevően alispán volt a megyében, de Bánffy Dezső annak idején valóságos eltávolította. Most is Ugron a disszidensekkel akart menni, állítólag már a szabadelvű pártból való kilépési nyilatkozatot is megírta, mikor az utolsó perczben még meggondolta a dolgot.

A harcizolók.

Budapest, jan. 7.

A harcizolók táborában igen nagy lelkesedés uralkodik, a mit fokoz a folyton érkező üdvözlő távirat és levél a vidékről.

A legujabban tartott értekezletükön igen melegen gratuláltak Szederkényinek, hogy az ujonczjavaslat cizlóménél is képes volt tovább egy óránál beszélni.

Elhatározták, hogy az obstrukciót még kéréllhetetlenből folytatni fogják és a cimhez, továbbá az összes szakaszokhoz hat-hat szónok fog beszélni és mindegyik indítványt is ad be. Így remélik a vita elnyújtását. Sőt tovább mentek. Hogy a közhangulatot is tapasztalhaszák, megállapodtak benne, hogy az időközi választásoknál jelölteké fognak állítani és fölveszik a harczot a kormány jelöltjeivel. Így Tapolczán, ahol Makfalvi Géza államtitkár a kormány jelöltje, Mérey Lajost, Nagyszöllősen pedig Sándor János belügyi államtitkár ellen Faludy Árpádot jelöltetik föl.

Délutáni ülések.

Budapest, jan. 7.

Politikai körökben híre jár, hogy a kormány legközelebbi pártközi konferenciát hiv össze a délutáni ülések tárgyában. A délutáni ülés a házszabályok szigorításával járna s a képviselőház jövő tanácskozási rendjét úgy tervezi a kormány, — hogy ezentul a Ház csak négy napon tarthasson ülést, naponként délután 3 órától este 9 óráig. Az új rend a következő ülészakban lépne életbe.

Harcizolók győzelme.

Budapest, január, 7.

Ma az a hír terjedt el, hogy az Ugronék elszánt harcizolók megis lesz az eredménye. **A nyelvkerésben némi engedményeket akarnak tenni.**

A kormány is belátja, hogy a nemzet az obstrukciók mellett van. Engedni kell!

A Kossuth-párt ellen.

Budapest, jan. 7.

Nagykarolyból táviratozzák, hogy a kerület választói visszautasították a Kossuth-párt jelöltjét, akit Lengyel Zoltán kísért a kerületbe. A választók meg sem akarták őket hallgatni. A választók Ugron-párti jelöltet állítottak.

Uj báró.

Budapest, jan. 7.

Herczeg Péternek báróvá történt kinevezését a hivatalos lap legközelebbi száma hozni fogja.

Meggyilkolt képviselő.

N-Kikinda, jan. 7.

Eremits Pált, a meggyilkolt orsz. gyűlési képviselőt Bácsmartonosan temetik el a családi sirboltban.

Képviselőválasztás az Ilyefalvi kerületben.

S-Sat-György, jan. 7.

Az ilyefalvi választó-kerületnek országgyűlési képviselője, dr. Székely György Brassó vármegye főispánjává nevezettvén ki — a kerület megüresedett. — Megindult a választási mozgalom az egész vonalon — a legutóbbi két választásban aktív részt nem vevő függetlenségi párt most fokozott erővel, — szervezetten megy a küzdelembe, hogy diadal a jutassa a kibontott lobogót. — A függetlenségi pártnak jelöltje Dr. Nagy György, ki eddigi politikai működésével, a katonai javaslatok ellen rendezett népgyűléseivel az azokon tartott gyűjtő hatású beszédeivel megnyerte a kerület választópolgárainak bizalmát, szeretetét. — Meg választása esetében nemcsak egy kiváló szónokot nyerne benn a képviselőház, de egy tevékeny, munkás tagot is, ki a férfikornak kezdő határán ifju erővel, lángoló lelkesedéssel, fényes készséggel töltendő be törvényhozói tisztét. A választás napját még nem tűzte ki a központi választmány, de minden számítás szerint az még január hóban meg lesz.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 7.

A

